

De conclusies waartoe het onderzoek heeft geleid kunnen als volgt worden samengevat: De kans op ziekte en sterfte is voor een zuigeling hoger naar gelang hij 1. meer broertjes en zusjes heeft, 2. flesvoeding krijgt, 3. later onder medische behandeling wordt gesteld, 4. direct of indirect in contact komt met infectieziekten.

De schrijfster heeft zich van conclusies omtrent de invloed van de maatschappelijke welstand onthouden, in verband met de beperktheid van het materiaal dat voor het onderzoek beschikbaar was.

M. M. HILFMAN

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

ENCEPHALITIS POST VACCINATIONEM

Het aantal sterfgevallen aan encephalitis post vaccinationem overtreft bij het jongste epidemietje het aantal letale gevallen van pokken. Zover uit de dagbladen valt op te maken, is de stand thans 5:2 (in 1947 in Luik was de verhouding zelfs 3:0). Over het aantal definitief verlamden is nog niets te zeggen. Eens te meer is bewezen hoe brandend en hoe urgent dit vraagstuk is gebleven. Hoe jammer, dat de tijd die verliep sinds de vorige epidemie in Nederland (25 jaar!) niet besteed is met zoeken naar een beter vaccine. Wij zijn nog niet vergeten dat de toenmalige volksvertegenwoordiging aan het Instituut voor de Volksgezondheid een bescheiden crediet van f 5000.— voor dit doel weigerde, omdat het er niet af kon. Tempora mutantur. De formidabele actie voor de kankerbestrijding bewijst dat het geld er wél is en dat de bevolking het voor deze doeleinden wil besteden, wat sommige politici ook mogen beweren.

De vraag rijst thans bij voorbeeld: hoe staat het met het door thermische invloeden en door formol verzwakte virus van RAMON, de Franse immunoloog die ons het diphtherie-anatoxine schonk. RAMON verwacht dat dit pokkenvaccine dat tevens van bacteriële bijmengingen beter gezuiverd is (hij laat zich vrij kras uit over de nog steeds gevolgde ouderwetse bereiding van pokkenvaccine) minder kans heeft pathogeen te zijn voor het zenuwstelsel. Het lijkt aannemelijk dat in deze richting een oplossing zou zijn te zoeken ¹⁾.

Wanneer er nu op grote schaal wordt gerevaccineerd, laat ons zeggen 5 miljoen mensen, dan kunnen wij bij een frequentie van 1:50.000 nog 100 encephalitisgevallen verwachten. Wanneer vaststaat dat RAMON's virus inderdaad voldoende immuniteit verwekt (en dit werd reeds bevestigd), dan zou voor deze immunisatie de voorkeur toch aan dit verbeterde pokkenvaccine moeten worden gegeven. Dit klemt nog veel meer, wanneer men er noodgedwongen, zoals in het leger, toe overgaat nog nimmer gevaccineerde volwassenen in te enten.

Schatten wij het aantal ongevaccineerden eveneens op 5 miljoen, dan kunnen wij bij een frequentie 1:2000 voor deze groep niet minder dan 2500 encephalitisgevallen verwachten. Hieruit blijkt wel van hoeveel belang het is alle zeilen bij te zetten op zoek naar een betere pokstof.

Weinig of niets weten wij ook over de omstandigheden die het ontstaan van encephalitis bevorderen. Gebrek aan rust of slaap, te veel van een voedingsfactor (suiker, eiwitgebruik, alcohol)? Even zovele vraagstukken waarachter al lang geen vraagtekens meer hadden moeten staan, daar zij voor experimenteel onderzoek toegankelijk zijn.

Terwolde (Gld.), Juni 1951

H. R. VAN DER MOLEN

¹⁾ G. RAMON, R. RICHOU en J. P. THIÉRY, *Presse médicale*, 19 Maart 1949, bl. 245. NELIS en C. R. LAFONTAINE, *Soc. Biol.*, Séance 21 Avril 1948 en *Revue d'immunologie* 12, bl. 289, 1948.